

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 22 grudnia 2008 r. (06.01)
(OR. fr)**

16526/08

LIMITE

**PESC 1591
COHOM 147**

NOTA

Dotyczy: Wytyczne UE w sprawie dialogu na temat praw człowieka prowadzonego z państwami trzecimi – aktualizacja

1. Wprowadzenie

W konkluzjach z 25 czerwca 2001 r. Rada z zadowoleniem przyjęła komunikat Komisji z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie roli Unii Europejskiej w propagowaniu praw człowieka i demokratyzacji w państwach trzecich, który stanowi cenny wkład w umacnianie spójności i konsekwencji polityki UE w dziedzinie praw człowieka i demokratyzacji. W swoich konkluzjach Rada ponownie potwierdziła zaangażowanie w realizację zasad spójności i konsekwencji, uwzględnianie kwestii praw człowieka we wszystkich prowadzonych działaniach oraz otwartość swoich polityk i procesu wyłaniania dziedzin priorytetowych. W ramach realizacji powyższych konkluzji Rady Grupa Robocza ds. Praw Człowieka (COHOM) podjęła się ustanowienia wytycznych w sprawie dialogu dotyczącego praw człowieka w porozumieniu z grupami roboczymi zajmujących się kwestiami poszczególnych obszarów geograficznych, Grupą Roboczą ds. Współpracy Rozwojowej (CODEV) oraz komitetem ds. działań na rzecz rozwoju i umacniania demokracji i praworządności oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności.

2. Obecna sytuacja

Unia Europejska prowadzi obecnie dialog dotyczący praw człowieka z wieloma państwami. Jest on sam w sobie instrumentem polityki zewnętrznej Unii. Stanowi również jeden z wielu środków, którymi dysponuje Unia Europejska na potrzeby wdrażania swojej polityki w dziedzinie praw człowieka i jest istotnym elementem ogólnej strategii Unii Europejskiej na rzecz wspierania zrównoważonego rozwoju, pokoju i stabilizacji; elementy te, jak podkreślono w deklaracji ze światowego szczytu w 2005 roku zatwierdzonej w drodze konsensusu i na najwyższym szczeblu przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, są powiązane z poszanowaniem praw człowieka i wzajemnie się wzmacniają. Decyzja o podjęciu takiego dialogu, zgodnie z przyjętymi w 2001 roku wytycznymi w sprawie dialogu na temat praw człowieka prowadzonego z państwami trzecimi, należy do Rady Unii Europejskiej. Niemniej jednak należy także wspomnieć, że bieżące podejście UE do zagadnienia dialogu mogłoby mieć bardziej konsekwentny charakter. Obecnie bowiem UE uczestniczy w wielu takich dialogach, a poza tym dialogi te toczone są na bardzo różnych szczeblach (np. na szczeblu ekspertów delegowanych przez rządy centralne lub szefów misji) i w bardzo zróżnicowanych ramach. Decyzję o nawiązaniu kolejnych dialogów należy zatem podejmować mając na względzie oczekiwaną wartość dodaną takich dialogów oraz środki dostępne na ich realizację.

I tak dialogi te przybierają wiele różnych form, np.:

- 2.1. dialog lub dyskusje o charakterze raczej ogólnym, oparte na regionalnych i dwustronnych traktatach, umowach lub konwencjach bądź prowadzone w ramach partnerstw strategicznych, systematycznie poruszające kwestię praw człowieka.

Dotyczą w szczególności:

- 2.1.1. stosunków z państwami kandydującymi do przystąpienia;
- 2.1.2. umowy z Kotonu z państwami AKP;
- 2.1.3. stosunków między UE a Ameryką Łacińską;

2.1.4. procesu barcelońskiego (państwa regionu Morza Śródziemnego) oraz polityki sąsiedztwa (przede wszystkim państwa Kaukazu);

2.1.5. dialogu politycznego z państwami azjatyckimi, w ramach Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) oraz dialogu Azja-Europa (ASEM);

2.1.6. stosunków z Bałkanami Zachodnimi;

2.1.7. stosunków dwustronnych w ramach umów o stowarzyszeniu i współpracy;

2.2. dialogi dotyczące wyłącznie praw człowieka. W chwili obecnej prowadzonych jest wiele regularnych, zinstytucjonalizowanych dialogów między Unią Europejską a państwem trzecim lub organizacją regionalną poświęconych wyłącznie prawom człowieka (np. dialog z Chinami, konsultacje z Rosją, dialogi z pięcioma państwami Azji Środkowej oraz dialog z Unią Afrykańską). Wspomniane dialogi i konsultacje mają bardzo ściśle zorganizowaną strukturę i prowadzone są na szczeblu ekspertów odpowiedzialnych za kwestie praw człowieka delegowanych przez rządy centralne. W przeszłości Unia Europejska prowadziła również dialog dotyczący praw człowieka z Islamską Republiką Iranu. Inne dialogi prowadzone są na szczeblu szefów misji (np. z Indiami, Pakistanem i Wietnamem). Fakt prowadzenia dialogu tego rodzaju nie powinien wykluczać omawiania kwestii praw człowieka na wszystkich szczeblach dialogu politycznego. W ramach różnorodnych umów o współpracy lub stowarzyszeniu z państwami trzecimi istnieją ponadto podkomitety lub specjalne grupy zajmujące się prawami człowieka. Jest tak zwłaszcza w przypadku różnych krajów południowego wybrzeża Morza Śródziemnego, takich jak Maroko, Tunezja, Liban, Jordania, Egipt, Izrael czy Autonomia Palestyńska;

2.3. doraźne rozmowy obejmujące tematy związane ze WPZiB, w tym prawa człowieka. UE prowadzi obecnie takie dialogi np. z Sudanem na szczeblu szefów misji na miejscu;

2.4. dialog w ramach szczególnych stosunków z niektórymi państwami trzecimi, opierający się na dużej zbieżności stanowisk. W większości przypadków przybiera on formę copółrocznych posiedzeń ekspertów w ramach trojki np. z udziałem Stanów Zjednoczonych, Kanady, Nowej Zelandii, Japonii i państw stowarzyszonych, przed Radą Praw Człowieka oraz podczas dorocznej sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych. Przewidziane są również konsultacje z Unią Afrykańską, które będą się odbywać przed posiedzeniami Rady Praw Człowieka i Trzecim Komitetem Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Głównym celem tego dialogu jest omówienie kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz możliwości w zakresie współpracy na forum wielostronnych instytucji obrony praw człowieka.

Obok dialogu prowadzonego na szczeblu UE wiele państw członkowskich prowadzi również rozmowy z poszczególnymi państwami trzecimi na szczeblu krajowym.

Wytyczne w sprawie dialogu dotyczącego praw człowieka mają służyć kilku celom, a mianowicie:

- określeniu roli, jaką instrument ten odgrywa w ogólnych ramach WPZiB oraz polityki UE w dziedzinie praw człowieka;
- wzmocnieniu spójności i konsekwencji podejścia Unii Europejskiej do dialogu dotyczącego praw człowieka dzięki indywidualnej analizie wartości dodanej, jaką miałyby rozpoczęcie danego dialogu dotyczącego praw człowieka, i obciążenia COHOM pracą, jakie by się z tym wiązało;
- ułatwieniu wykorzystania tego instrumentu dzięki określeniu warunków, w jakich powinien być stosowany oraz warunków skuteczności jego działania;
- poinformowaniu stron trzecich (zwłaszcza organizacji międzynarodowych, organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego, środków masowego przekazu, Parlamentu Europejskiego, państw trzecich) o przyjętym podejściu.

Polityczny dialog z państwami AKP na mocy umowy z Kotonu toczy się według odrębnych, szczegółowych zasad i procedur określonych w art. 8 tej umowy. Jednak w imię spójności wymiana poglądów oraz doświadczeń powinna odbywać się regularnie w ramach Grupy Roboczej COHOM.

3. Podstawowe zasady

- 3.1. Unia Europejska zobowiązuje się zintensyfikować proces włączania celów w zakresie praw człowieka i demokratyzacji (ang. „mainstreaming”) we wszelkie aspekty swoich polityk zewnętrznych. Zgodnie z tym założeniem UE zadba o to, by kwestie praw człowieka, demokracji i praworządności były omawiane na wszystkich przyszłych spotkaniach i rozmowach z państwami trzecimi, na wszystkich szczeblach, czy to przy okazji rozmów ministerialnych, posiedzeń wspólnych komitetów, czy też podczas formalnego dialogu prowadzonego przez prezydencję Rady, trojkę, szefów misji lub Komisję. UE dopilnuje ponadto, by kwestie praw człowieka, demokracji i praworządności zostały uwzględnione w debatach programowych oraz znalazły odbicie w dokumentach dotyczących strategii wobec poszczególnych państw.
- 3.2. Niezależnie od tego Unia Europejska może, w celu bliższego zbadania zagadnień dotyczących praw człowieka, zdecydować o podjęciu z wybranym państwem trzecim dialogu skupionego na tym temacie. Podobne decyzje podejmowane będą w oparciu o wyznaczone kryteria, z zachowaniem określonego stopnia pragmatyzmu i elastyczności niezbędnych przy realizacji tego rodzaju zadań. Inicjatywa podjęcia dialogu z państwem trzecim może wyjść od UE lub też dialog zostanie zainicjowany na wniosek państwa trzeciego.

4. Cele dialogu dotyczącego praw człowieka

Cele dialogu poświęconego prawom człowieka będą się różnić w poszczególnych państwach i będą ustalane stosownie do okoliczności danego przypadku. Cele te mogą obejmować:

- a) omówienie kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz umocnienie współpracy w dziedzinie praw człowieka, między innymi na takich forach międzynarodowych jak Organizacja Narodów Zjednoczonych;

- b) wyrażenie zaniepokojenia UE sytuacją w zakresie praw człowieka w danym państwie, gromadzenie informacji oraz nakłanianie do lepszego przestrzegania praw człowieka w tym państwie.

Dialog dotyczący praw człowieka może ponadto doprowadzić do rozpoznania we wczesnym stadium problemów, które w przyszłości mogłyby się stać zarzewiem konfliktu.

5. Kwestie będące przedmiotem dialogu dotyczącego praw człowieka

Zakres zagadnień, które należy omawiać w ramach dialogu dotyczącego praw człowieka, będzie ustalany stosownie do okoliczności danego przypadku. Należy jednak zaznaczyć, że Unia Europejska zdecydowana jest uwzględniać zawsze pewne priorytetowe kwestie, które powinny znaleźć się w programie każdego dialogu. Zalicza się do nich podpisanie, ratyfikację i wdrożenie międzynarodowych instrumentów ochrony praw człowieka, współpracę w ramach międzynarodowych procedur i mechanizmów ochrony praw człowieka, zwalczanie kary śmierci, stosowania tortur i wszelkich form dyskryminacji, działania na rzecz praw dziecka, zwłaszcza zaś praw dzieci w konfliktach zbrojnych, praw kobiet, swobody wypowiedzi oraz roli społeczeństwa obywatelskiego i ochrony obrońców praw człowieka, międzynarodową współpracę w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza z Międzynarodowym Trybunałem Karnym, wspieranie procesu demokratyzacji i dobrych rządów, praworządności oraz zapobieganie konfliktom. Dialog obliczony na umacnianie współpracy w dziedzinie praw człowieka mógłby także obejmować, stosownie do okoliczności, niektóre z priorytetowych kwestii, o których mowa powyżej (w szczególności wdrożenie najważniejszych międzynarodowych instrumentów ochrony praw człowieka ratyfikowanych przez drugą stronę), jak również przygotowanie i śledzenie prac Rady Praw Człowieka w Genewie, Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku oraz konferencji międzynarodowych lub regionalnych. Spotkania w ramach tego dialogu odbywać się będą na zasadzie wzajemności, co pozwoli państwom trzecim poruszać kwestię sytuacji praw człowieka w obrębie Unii Europejskiej.

6. Procedura nawiązania dialogu dotyczącego praw człowieka

- 6.1. Przed podjęciem każdej decyzji o nawiązaniu dialogu dotyczącego praw człowieka należy przeprowadzić analizę sytuacji, jaka panuje w tym zakresie w danym państwie. Decyzja o przeprowadzeniu wstępnej oceny należy do Grupy Roboczej ds. Praw Człowieka (COHOM), w razie potrzeby wraz z grupami roboczymi zajmującymi się kwestiami poszczególnych obszarów geograficznych, Grupą Roboczą ds. Współpracy Rozwojowej (CODEV) oraz komitetu ds. działań na rzecz rozwoju i umacniania demokracji i rządów prawa oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności. Ocena zostanie przeprowadzona przez COHOM przy współpracy z pozostałymi grupami roboczymi. Obejmować ona będzie między innymi zmiany w sytuacji w zakresie praw człowieka, stopień determinacji rządu w odniesieniu do poprawy tej sytuacji, stopień zaangażowania rządu w realizację międzynarodowych konwencji praw człowieka, gotowość rządu do współpracy w ramach procedur i mechanizmów ochrony praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych, jak również postawę rządu wobec społeczeństwa obywatelskiego. Ocena opierać się będzie między innymi na następujących źródłach: sprawozdaniach szefów misji, sprawozdaniach ONZ oraz innych organizacji międzynarodowych i regionalnych, sprawozdaniach Parlamentu Europejskiego i wielu organizacji pozarządowych działających na rzecz praw człowieka, a także dokumentach Komisji dotyczących strategii wobec danego państwa.
- 6.2. Przed podjęciem decyzji o rozpoczęciu dialogu dotyczącego praw człowieka należy w pierwszej kolejności ustalić, jakich wymiernych rezultatów Unia spodziewa się dzięki nawiązaniu dialogu z danym państwem, jak również ocenić wartość dodaną, jaką ma przynieść taki dialog. Unia Europejska ustali także w perspektywie średnioterminowej, stosownie do okoliczności danego przypadku, kryteria oceny uzyskanych postępów na tle przyjętych wskaźników, jak również kryteria ewentualnego zakończenia dialogu; nie jest to jednak warunkiem rozpoczęcia dialogu dotyczącego praw człowieka.

- 6.3. Rozpoczęcie dialogu dotyczącego praw człowieka poprzedzą rozmowy wstępne z danym państwem. Rozmowy te mają dwójaki cel: po pierwsze, ustalenie celów, do jakich dążyć ma państwo zgadzające się lub proponujące nawiązanie dialogu dotyczącego praw człowieka z UE, oraz ustalenie możliwych metod zwiększenia zaangażowania tego państwa w realizację międzynarodowych instrumentów ochrony praw człowieka, międzynarodowych procedur i mechanizmów ochrony praw człowieka, jak również ogólnego zaangażowania we wspieranie i ochronę praw człowieka i demokratyzacji, a następnie aktualizację danych w sprawozdaniach sporządzonych po przeprowadzeniu wstępnej oceny. Rozmowy umożliwią także przedstawienie danemu państwu zasad, którymi kieruje się UE w swoich działaniach, jak również celów, dla osiągnięcia których Unia zaproponowała lub wyraziła zgodę na nawiązanie dialogu dotyczącego praw człowieka. Byłoby najlepiej, gdyby rozmowy wstępne prowadził zespół trojki UE złożony z przedstawicieli w dziedzinie praw człowieka delegowanych przez rządy centralne, w ścisłej konsultacji z szefami misji akredytowanymi w danym państwie. Następnie przeprowadzona zostanie ocena rezultatów wstępnych rozmów. Na podstawie tej oceny Unia Europejska zdecyduje, czy pragnie kontynuować rozmowy w trybie bardziej sformalizowanym i zinstytucjonalizowanym.
- 6.4. Przed podjęciem decyzji o nawiązaniu dialogu dotyczącego praw człowieka musi ona zostać omówiona i zaakceptowana na forum Grupy Roboczej ds. Praw Człowieka. Ostateczna decyzja o nawiązaniu dialogu dotyczącego praw człowieka oraz określenie praktycznych zasad jego prowadzenia, bez względu na to, czy dotyczy dialogu toczonego na szczeblu ekspertów delegowanych przez rządy centralne czy toczonego na szczeblu lokalnym przez szefów misji, spoczywa w rękach Rady Unii Europejskiej.
- 6.5. W proces podejmowania decyzji powinny być także zaangażowane grupy robocze zajmujące się kwestiami poszczególnych obszarów geograficznych, a w razie potrzeby Grupa Robocza ds. Współpracy Rozwojowej (CODEV) oraz komitet ds. działań na rzecz rozwoju i umacniania demokracji i rządów prawa oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności.

- 6.6. Jeżeli ocena jest negatywna lub Unia Europejska nie zdecyduje o zainicjowaniu dialogu dotyczącego praw człowieka, UE rozważy przydatność zastosowania innych strategii, takich jak położenie większego nacisku na szersze kwestie praw człowieka w ramach dialogu politycznego prowadzonego z danym państwem, między innymi dzięki zapewnieniu zespołowi odpowiedzialnemu za dialog polityczny wsparcia ekspertów z dziedziny praw człowieka.
- 6.7. Zadanie śledzenia rezultatów dialogu i określania porządku dnia przy każdym scenariuszu wydarzeń spoczywa na Grupie Roboczej ds. Praw Człowieka (COHOM) wspieranej w razie potrzeby przez inne zainteresowane organy, mianowicie grupy robocze zajmujące się kwestiami poszczególnych obszarów geograficznych, szefów misji, Grupę Roboczą ds. Współpracy Rozwojowej (CODEV) oraz komitet ds. działań na rzecz rozwoju i umacniania demokracji i rządów prawa oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności.

7. Praktyczne zasady prowadzenia dialogu dotyczącego praw człowieka

Elastyczność i pragmatyzm stanowią idee przewodnie przy wyborze procedur prowadzenia dialogu, dlatego należy je ustalać stosownie do okoliczności danego przypadku, działając w porozumieniu z danym państwem. Uzgodnić należy, gdzie i z jaką częstotliwością dialog będzie prowadzony, jak również wymagany szczebel reprezentacji każdej ze stron.

Wszystkie dialogi powinny w zasadzie trwać przynajmniej jeden pełny dzień, z wyjątkiem dialogów prowadzonych z państwami, których stanowisko jest zbieżne ze stanowiskiem Unii Europejskiej; w miarę możliwości powinny być prowadzone za pośrednictwem tłumaczenia symultanicznego, tak by optymalnie można było wykorzystać czas dostępny na rozmowy. Ponadto, rozpoczynając dialog, Unia Europejska powinna poinformować państwo trzecie, że zastrzega sobie możliwość omawiania indywidualnych przypadków i przedstawiania temu państwu – podczas każdego spotkania – wykazu indywidualnych przypadków, w odniesieniu do których oczekuje odpowiedzi. Wykazowi temu mogą towarzyszyć wnioski o uwolnienie osób, których przypadek został poruszony, a w razie potrzeby takie indywidualnie przypadki mogą być omawiane na szczeblu dialogu politycznego. W razie potrzeby po zakończeniu dialogu Unia Europejska opublikuje komunikat prasowy, który zostanie zamieszczony na stronie internetowej Sekretariatu Generalnego Rady oraz na stronie internetowej odpowiedniej delegatury Komisji. Poza tym, po każdym spotkaniu w ramach dialogu, planuje się organizowanie wspólnej konferencji prasowej i spotkań z prasą.

Aby zagwarantować jak największą efektywność rozmów, dialog powinien być prowadzony w miarę możliwości na szczeblu przedstawicieli rządowych odpowiedzialnych za kwestie praw człowieka. W imię zachowania ciągłości Unię Europejską powinna reprezentować trojka - na szczeblu przedstawicieli rządów centralnych lub szefów misji.

Unia Europejska zapewni regularne zwoływanie posiedzeń w ramach dialogu w danym państwie. Takie podejście ma tę zaletę, że stwarza delegacji UE lepsze możliwości zapoznania się z sytuacją panującą na miejscu oraz, za zgodą władz danego państwa, skontaktowania się z osobami i instytucjami, którymi jest zainteresowana. Natomiast rozmowy, których podstawowym celem jest omówienie kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz umocnienie współpracy w dziedzinie ochrony praw człowieka, tradycyjnie odbywają się w Brukseli. Tradycję tę należałoby kontynuować.

W miarę możliwości Unia Europejska wezwie władze państwa, z którym prowadzony jest dialog dotyczący praw człowieka, do uwzględnienia w składzie jego delegacji przedstawicieli różnych instytucji i ministerstw odpowiedzialnych za kwestie praw człowieka, takich jak ministerstwo sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, policja, zarząd służby więziennej itd. Podobnie, najkorzystniejszą opcją byłoby skorzystanie z pomocy społeczeństwa obywatelskiego przy wstępnej ocenie sytuacji w zakresie przestrzegania praw człowieka, prowadzeniu samego dialogu (zwłaszcza poprzez organizowanie – w określonych przypadkach – seminariów z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego państw trzecich i Unii Europejskiej, co pozwoli bardziej szczegółowo omówić pewne zagadnienia tematyczne jako uzupełnienie formalnego dialogu), jak również przy śledzeniu postępów i ocenie dialogu. Dlatego Unia Europejska powinna manifestować swoje poparcie dla obrońców praw człowieka w państwach, z którymi prowadzi rozmowy tego rodzaju.

EU w miarę możliwości dopilnuje, by z perspektywy społeczeństwa obywatelskiego dialog dotyczący praw człowieka był prowadzony w warunkach rzeczywistej przejrzystości.

8. Spójność między dialogami dwustronnymi prowadzonymi przez państwa członkowskie a dialogami prowadzonymi przez UE

Aby zapewnić jak największą spójność między dialogami dwustronnymi prowadzonymi przez państwa członkowskie a dialogami prowadzonymi przez UE, niezbędna jest odpowiednia wymiana informacji. Odpowiedzialność za nią, zwłaszcza odnośnie do omawianych kwestii i wyników dyskusji, mogłaby przejąć sieć COREU lub Grupa Robocza ds. Praw Człowieka (COHOM). Placówka dyplomatyczna bieżącej prezydencji w danym państwie mogłaby gromadzić właściwe informacje na miejscu. W stosownych przypadkach należałoby rozważyć zwoływanie nieformalnych, doraźnych posiedzeń z udziałem członków grupy roboczej COHOM, właściwych grup roboczych zajmujących się kwestiami danych obszarów geograficznych oraz Parlamentu Europejskiego. Można by również rozważyć możliwość zwoływania nieformalnych, doraźnych posiedzeń z udziałem przedstawicieli innych państw prowadzących dialog dotyczący praw człowieka z danym państwem (jak to ma miejsce w przypadku dialogu toczącego się z Chinami). W podobnych posiedzeniach udział powinni brać członkowie grupy roboczej COHOM oraz członkowie grup roboczych zajmujących się kwestiami poszczególnych obszarów geograficznych lub grup roboczych zajmujących się daną tematyką.

Wsparcie w dziedzinie ochrony praw człowieka i demokratyzacji udzielane przez Unię Europejską państwom, z którymi prowadzi ona dialog, powinno być współmierne do postępów dialogu i jego wyników. Z tego względu Komisja Europejska będzie regularnie przekazywać grupie roboczej COHOM informacje na temat wykorzystywania funduszy z europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie, tak by można było przeprowadzić wymianę poglądów na temat spójności takich działań wsparcia z priorytetami określonymi przez COHOM, przy uwzględnieniu również pomocy w tym zakresie świadczonej przez państwa członkowskie.

9. Spójność między dialogiem dotyczącym praw człowieka i rezolucjami UE skierowanymi do Zgromadzenia Ogólnego ONZ i Rady Praw Człowieka

Dialog poświęcony prawom człowieka i rezolucje skierowane przez UE do Zgromadzenia Ogólnego ONZ lub Rady Praw Człowieka dotyczące praw człowieka w określonych państwach stanowią dwie, całkowicie odrębne formy działania. Zgodnie z tym założeniem, fakt, że UE prowadzi w danym momencie dialog z państwem trzecim dotyczący praw człowieka, nie będzie stanowić przeszkody ani dla przedstawienia przez UE rezolucji na temat bieżącej sytuacji w zakresie praw człowieka w danym państwie, ani też dla zapewnienia wsparcia dla odpowiedniej inicjatywy w tym zakresie podjętej przez państwo trzecie. Podobnie okoliczność, że w danym momencie UE prowadzi z państwem trzecim dialog dotyczący praw człowieka, nie powstrzyma UE przed zgłaszaniem przypadków naruszania praw człowieka w danym państwie, między innymi na właściwych forach międzynarodowych, ani też przed podnoszeniem tej kwestii w trakcie posiedzeń odbywanych z udziałem zainteresowanych państw trzecich, niezależnie od szczebla takich posiedzeń.

10. Ocena dialogu dotyczącego praw człowieka

W miarę możliwości każdy dialog dotyczący praw człowieka będzie podlegać regularnej ocenie, którą przeprowadzi grupa robocza COHOM w porozumieniu z grupą roboczą zajmującą się kwestiami danego obszaru geograficznego, najlepiej co dwa lata.

Ocena mogłaby być dokonywana przez bieżącą prezydencję, wspieraną przez Sekretariat Rady, lub – w zależności od przypadku – przez konsultanta zewnętrznego. Następnie będzie poddawana dyskusji i decyzji na forum Grupy Roboczej ds. Praw Człowieka (COHOM) we współpracy z grupami roboczymi zajmującymi się kwestiami poszczególnych obszarów geograficznych, Grupą Roboczą ds. Współpracy Rozwojowej (CODEV) oraz komitetem ds. działań na rzecz rozwoju i umacniania demokracji i rządów prawa oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności. W ocenę zaangażowani zostaną przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego.

Obejmie ona ocenę postępów w realizacji celów, które mogła sobie postawić Unia przed nawiązaniem dialogu, oraz zbadanie wartości dodanej otrzymanej dzięki dialogowi.

W ramach takiej analizy szczególnie dokładnie oceniany będzie postęp w priorytetowych dziedzinach dialogu. Jeżeli postęp został faktycznie osiągnięty, w ramach oceny należy w miarę możliwości przeanalizować, w jakim stopniu przyczyniły się do tego działania samej Unii Europejskiej. W przypadku gdy postępu nie odnotowano, Unia powinna dostosować odpowiednio zakładane cele albo też rozważyć, czy należy kontynuować dialog dotyczący praw człowieka z danym państwem. Należy bowiem przyjąć możliwość, że w następstwie oceny dialogu podjęta zostanie decyzja o jego zakończeniu, jeżeli wymogi przewidziane w niniejszych wytycznych nie są już spełniane lub warunki, w jakich dialog jest prowadzony, nie są zadowalające, albo też jego rezultaty nie spełniają oczekiwań UE. Z drugiej strony możliwe jest podjęcie decyzji o wstrzymaniu dialogu, jeżeli zakończył się on powodzeniem i tym samym znikła potrzeba jego prowadzenia. Tego rodzaju kwestie powinny być rozpatrywane przez grupę roboczą COHOM w pierwszej kolejności.

W przypadku dialogu, którego celem jest wzmocnienie współpracy w dziedzinie ochrony praw człowieka, zwłaszcza gdy prowadzony on jest na forum instytucji międzynarodowych i regionalnych, ocena będzie skupiała się na tych dziedzinach, w których istnieje pole do dalszej poprawy współpracy.

11. Kierowanie dialogiem dotyczącym praw człowieka

Zważywszy na rosnącą liczbę prowadzonych dialogów, grupa robocza COHOM będzie musiała rozważyć zagadnienie sposobu kierowania dialogiem. Bardzo istotnym czynnikiem jest ciągłość działań, jak również wzmocnienie struktur wspierających bieżącą prezydencję Rady w przygotowaniach do dialogu i śledzeniu jego rozwoju. W celu należytego przygotowania każdego dialogu niezbędne będzie dostarczenie informacji źródłowych przez grupy robocze zajmujące się kwestiami poszczególnych obszarów geograficznych, jednak w miarę potrzeby również przez Grupę Roboczą ds. Współpracy Rozwojowej (CODEV) oraz komitet ds. działań na rzecz rozwoju i umacniania demokracji i rządów prawa oraz poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności. Fundamentalne znaczenie ma wsparcie ze strony Sekretariatu Rady w zakresie gromadzenia wszelkich danych na poziomie centralnym, ich przygotowania zarówno pod względem treści jak i logistyki, oraz śledzenia postępów dialogu. Unia Europejska może również rozważyć, stosownie do okoliczności danego przypadku, możliwość wciągnięcia do dialogu w jednym lub więcej przypadków prywatnej fundacji lub organizacji wyspecjalizowanej w dziedzinie praw człowieka.

12. Stanowisko w sprawie praw człowieka w dialogu politycznym

Jak zaznaczono w pkt 3, Unia Europejska zadba o to, by kwestie praw człowieka, demokracji i praworządności były podnoszone przy okazji wszystkich posiedzeń i dyskusji, niezależnie od ich szczebla, odbywanych przez Unię z państwami trzecimi, w tym również w trakcie dialogu politycznego, i by w miarę potrzeby poruszane były na jak najwyższym szczeblu. Unia Europejska zobowiązuje się do włączania w skład delegacji UE ekspertów z dziedziny praw człowieka. Decyzja o tym, kto zapewni wiedzę specjalistyczną, będzie podejmowana stosownie do okoliczności danego przypadku, jednak z uwzględnieniem potrzeby zachowania ciągłości. Mimo że podobny rodzaj dyskusji nie pozwala na szczegółowe omówienie kwestii praw człowieka, Unia Europejska będzie się starała podnosić w trakcie swoich rozmów z zainteresowanym państwem priorytetowe kwestie, o których mowa w pkt 5.